

Sygn. akt II AKzw 396/23

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz (del.)

Protokolant: Paulina Klaja

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Agnieszki Stanek

po rozpoznaniu w sprawie

W. A.

skazanego z art. 280 § 2 k.k.

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt IV Kow 116/23

w przedmiocie odmowy udzielenia warunkowego zwolnienia

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 634 § 1 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;
2. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt IV Kow 116/23, Sąd Okręgowy w Kielcach, odmówił udzielenia skazanemu warunkowego zwolnienia z odbycia reszty kary 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 17 października 2022 r., sygn. akt III K 127/22 [k. 17-18].

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył skazany W. A., zaskarżając je w całości. Skazany nie zgadzając się z postanowieniem Sądu Okręgowego wskazał, że w dniu 4 listopada 1999 r. uchylono wobec niego tymczasowe aresztowanie w związku z czynem z art. 280 § 2 k.k. Skazany twierdzi, że od tego czasu nie popełnił żadnego przestępstwa, ułożył sobie życie prywatne i zawodowe w ciągu 22 lat od opuszczenia aresztu śledczego, a jego resocjalizacja nastąpiła już w trakcie stosowania wobec niego powyższego środka zapobiegawczego. Skazany zarzucił, że Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę powyższych okoliczności, które wskazują na pozytywne zmiany w życiu W. A.. Skazany podkreślił, że od tego czasu nie popadał w żadne inne konflikty z prawem.

Podnosząc powyższe zarzuty, skazany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania reszty kary pozbawienia wolności [k. 27-29].

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje:

Zażalenie skazanego W. A. nie jest zasadne.

Jak w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia podkreślił Sąd Okręgowy, zgodnie z treścią art. 77 § 1 k.k. skazanego na karę pozbawienia wolności sąd może warunkowo zwolnić z odbycia reszty kary tylko wówczas, gdy jego postawa, właściwości i warunki osobiste, okoliczności popełnienia przestępstwa oraz zachowanie po jego popełnieniu i w czasie odbywania kary uzasadniają przekonanie, że skazany po zwolnieniu będzie stosował się do orzeczonego środka karnego lub zabezpieczającego i przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa. Nie można zatem było podzielić stanowiska skarżącego jakoby fakt prawidłowej postawy skazanego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności niezakwestionowany przez Sąd Okręgowy przemawiał za udzieleniem warunkowego zwolnienia.

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wprost wynika, że wszystkie okoliczności wskazujące na poprawny stosunek skazanego do dotychczasowych oddziaływań resocjalizacyjnych spotkały się z pełną aprobatą Sądu Okręgowego, którą należało podzielić. Jednakże funkcjonowanie skazanego w warunkach izolacji jest bierne, niczym szczególnym się on nie wyróżnia, nastawione na przeczekanie. Do odbycia kary został doprowadzony, karę odbywa w systemie zwykłym, mimo motywowania nie chce zmian w tym zakresie, nie był nagradzany, nie był karany dyscyplinarnie, nie korzystał z ulg, nie brał udziału w żadnym programie resocjalizacji, nie uczestniczył w programie przepustkowym. W stosunku do popełnionych czynów werbalnie krytyczny, nie posiada promesy zatrudnienia ani wyraźnie sprecyzowanych planów na przyszłość. Słusznie więc konstatuje Sąd Okręgowy, że proces resocjalizacji skazanego stoi w miejscu, nie podejmuje on żadnej aktywności w kierunku przewartościowania dotychczasowych postaw, nie chce się zmienić. Skazany na dzień orzekania nie daje zatem żadnych gwarancji, że pomimo wcześniejszego opuszczenia zakładu karnego będzie przestrzegał porządku prawnego, a odległy koniec kary utwierdza w tym przekonaniu. Także w ocenie Dyrektora Zakładu Karnego prognoza kryminologiczno-społeczna jest negatywna, a warunkowe przedterminowe zwolnienie niewskazane.

W. A. wprawdzie jest sprawcą incydentalnym – z danych o karalności wynika, że był skazywany jednokrotnie za czyn z art. 280 § 2 kk, ale do zakładu karnego został doprowadzony po uprzednim poszukiwaniu za pomocą listów gończych. Skazany nie wykazał zarazem, iżby w realiach niniejszej sprawy można było stwierdzić zaistnienie takich okoliczności, które przekraczają oczekiwane od skazanego postępowanie podczas odbywania kary, które mogłyby predestynować go do udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia. Jest zatem niewątpliwe, że powodem odmowy uwzględnienia wniosku o udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia nie było niedostrzeżenie przez Sąd Okręgowy jego zachowania podczas odbywania kary, czy też przejawów zaangażowania skazanego w proces resocjalizacji, a jedynie uzasadnione stwierdzenie, iż pozytywnej prognozy kryminologiczno-społecznej nie można formułować tylko i wyłącznie w oparciu o pozytywną ocenę zachowania skazanego w zakładzie karnym. Prognoza ta dotyczy bowiem przewidywań co do funkcjonowania skazanego w warunkach wolnościowych, której dokonuje się w oparciu o okoliczności sprecyzowane w art. 77 § 1 k.k.

Jak z powyższego wynika - wbrew zarzutom zażalenia – Sąd Okręgowy, rozpoznając wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia, ocenił go przez pryzmat wszystkich ustawowych przesłanek wynikających z treści art. 77 § 1 k.k. (a więc z uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów respektując rygor proceduralne wynikające z treści art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k.). Nadto podnieść należy, odnosząc się dodatkowo do zażalenia w zakresie wskazywania przez skazanego na proces resocjalizacyjny W. A., że nie budząca zastrzeżeń postawa skazanego w izolacji uwarunkowanej karą pozbawienia wolności, dla warunkowego przedterminowego zwolnienia jest tyleż niezbędna, co niewystarczająca. Brak bowiem problemów wychowawczych ze skazanym w trakcie odbywania kary nie wystarcza, a stan taki oznacza jedynie bierne podporządkowanie się skazanego wymaganiom odbywania kary, stan normalny, za który nie należy oczekiwać nagrody w formie skrócenia kary. Dla uzyskania jej potrzebne jest postępowanie powyżej tej normy, a to aktywność skazanego w dążeniu do wykazania gotowości do respektowania zasad współżycia społecznego (zob. postanowienie SA w Krakowie z 19.02.2015. II AKz w 112/15, KZS 2015/3/58).

W powyższym kontekście Sąd Okręgowy trafnie podnosi w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia, że w realiach tej sprawy, w zakresie prognozy kryminologiczno - społecznej, decydujące znaczenie mają inne informacje

zawarte w opinii z jednostki penitencjarnej, które przez skarżącego zostały bądź pominięte, bądź dowolnie ocenione przy stwierdzeniu pozytywnego procesu resocjalizacyjnego skazanego, a przede wszystkim ocena, iż W. A. „nie uczestniczył w programach resocjalizacji.”(k.13). W konsekwencji, aktualnie nie można jeszcze wobec skazanego postawić pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej, a rzeczywiste sprawdzenie skazanego w warunkach zwiększonej samodyscypliny i samokontroli przy ocenie prognozy na przyszłość jest konieczne.

Wymaga także podkreślenia w odpowiedzi na zarzuty skarżącego, że określając podstawy warunkowego zwolnienia sąd powinien mieć na uwadze nie tylko indywidualno-prewencyjne cele kary, lecz również inne nieokreślone w art. 77 § 1 k.k., a wymienione w art. 53 k.k. (postanowienie SN z 18.11.2020., IV KK 425/20, LEX 3200397), co oznacza, iż warunkowe zwolnienie przed odbyciem całości orzeczonej kary ma charakter wyjątkowy. Może być stosowane tylko w uzasadnionych przypadkach, co wyklucza jej nadmierne bądź liberalne stosowanie. Skazany może skorzystać z dobrodziejstwa tej instytucji, gdy prognoza kryminologiczno - społeczna jego przyszłego zachowania jest dodatnia, to jest w warunkach wolnościowych skazany nie naruszy prawa (postanowienie SA w Krakowie z 28.10.2019., II AKzw 31/19, LEX 3007589). Chodzi zatem o przekonanie, które musi powziąć sąd rozpoznający wniosek, iż skazany wskutek krytycznej oceny własnego postępowania jest w dostateczny sposób zmotywowany do przestrzegania porządku prawnego. Tego rodzaju wniosku nie można jeszcze sformułować, nawet jeżeli zachowanie skazanego w izolacji nie nasuwa krytycznych uwag. Sąd Okręgowy zasadnie zatem stwierdził, że cele jakie kara pozbawienia wolności miała osiągnąć wobec skazanego dotychczas nie zostały zrealizowane, bo te cele to wzbudzenie u skazanego poczucia odpowiedzialności i potrzeby przestrzegania porządku prawnego. Sąd Apelacyjny podzielił zatem stanowisko zaskarżonego postanowienia, że poprawna/właściwa postawa skazanego W. A. podczas odbywania kary pozbawienia wolności nie jest wystarczającym, w przypadku skazanego argumentem do warunkowego zwolnienia.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie zwalniając skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, gdyż skazany nie jest zatrudniony w jednostce penitencjarnej odpłatnie i nie posiada do swej dyspozycji dostatecznych środków. Dlatego Sąd Apelacyjny w Krakowie uznał, iż uiszczenie przez niego wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe i na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił go od ich zapłaty.